

[Ame Bjerregaard]

men selv om ministeren kunne være sympatisk indstillet over for vore tanker og ideer, har vi ikke et flertal sammen med socialdemokratiet, og så er det nytteløst at snakke mere om problemerne. Det var det, jeg forstod af ministerens indlæg.

Og så påstår ministeren, at jeg skulle have låst mig fast. Hvad har jeg låst mig fast i? Jeg har ikke udtalt ét ord, kære minister, om splittingsystemet heroppefra i dag. Må jeg lige sige det. Jeg har sagt, at hvis ministeren ville fjerne sine forudsætninger for at lave forslag, kunne vi begynde på en frisk og sige: lad os så diskutere dette ud fra en primær grundholdning og selvfølgelig med en bestemt målsætning, og derfor er det, jeg har foreslået: lad os da stryge de forskellige punkter, som ministeren har fremsat, således at vi kan drøfte vejene til den primære målsætning, hr. minister. Nå ja, ministeren gider altså ikke høre. Men for at nå det fælles mål, som vi har, nemlig at hindre dette, som jo er vort dilemma, at vores høje marginalbeskatning sammen med rentefradragsreglen animerer folk til at stifte gæld – det er vi klart enige om – hvorfor skulle vi så ikke i fællesskab kunne diskutere os frem til at nå dette mål? Vi, der har denne fælles målsætning må i al fald prøve i stedet for på forhånd at sige, at vi udelukker dem og dem, for dem kan vi ikke tale med, bl. a. fordi der ikke med disse kan skabes et flertal i den øjeblikkelige situation.

Jeg mener da, at når ministeren nu klart og tydeligt, ja, lysende klart, har fået afvist sit tidligere forslag, er det horribelt, at han gentager sit lovforslag som beslutningsforslag for at fremlægge nøjagtig det samme om føje tid i denne samling i stedet for at prøve at fremme noget, der er bedre, og som kan få tilslutning i denne sal. Det andet ved ministeren er afvist af et flertal, og det vil blive afvist igen. Hvorfor så dette nytteløse arbejde?

Flygaard (DR):

Det er blot en enkelt supplerende bemærkning fra min side i relation til spørgsmålet om en selvkontrollerende renteskatteordning. Jeg behøver måske næppe at henlede ministerens opmærksomhed på det, men jeg vil dog alligevel gerne her understrege, at en sådan selvkontrollerende renteskatteordning

for det første medfører, at en række renteindtægter, der i dag af den ene eller den anden grund ikke bliver gjort til genstand for beskatning, kommer ind under beskatning. Det kan enten være renteindtægter, der bevidst bliver holdt uden for beskatning, eller det kan være en række skatteprivilegier for institutioner og fonds, som man i dag har, og som man ved en sådan ren renteskatteordning ville få et ganske pænt provenu fra, og så selv om der i givet fald i en overgangsperiode skulle ydes en vis kompensation.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Der er i udvalgets betænkning af udvalget stillet forslag om, at forslaget til folketingsbeslutning efter første behandling henvises til fornyet behandling i skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af:

Forslag til lov om stop for priser m.m.

(Lovforslag nr. L 56. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 12 og 13 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

12) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov nr. 59 af 15. februar 1974 om priser og avancer som ændret ved lov nr. 87 af 14. marts 1979.

(Lovforslag nr. L 57. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

13) Anden behandling af:

Forslag til lov om begrænsning af udbytter, tantieme og vederlag m.v.

(Lovforslag nr. L 58. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Kjelgaard (KF):

Under førstebehandlingen gav jeg på det konservative folkepartis vegne udtryk for, at det var bedre, om vi kunne blive enige om at gennemføre et stop for den offentlige sektors næsten uhemmede vækst og et stop for nye skatter og nye afgifter. Det ville der være mening i, og det ville befolkningen kunne forstå og acceptere, selv om det kunne betyde nedskæringer på visse områder.

Men en sådan tanke ligger tilsyneladende regeringen fjernt, selv om industriministeren i bemærkningerne erkender, at betydelige stigninger i offentlige takster vil have en ugunstig indflydelse på erhvervslivets omkostningsniveau.

Det var måske nødvendigt med en skrap prislovgivning, hvis der samtidig blev gennemført en skrap lovgivning på lønområdet, men nu er det sidste ikke tilfældet længere, og derfor betragter vi de foreliggende lovforslag som mindre påkrævede. Lønudviklingen kan fortsætte med ganske få begrænsninger, hvorimod en gennemførelse af et prisstop vil bevirke en yderligere indtjeningsnedgang for

mange erhvervsvirksomheder, efter at de nu har måttet leve i nogle uger med en lovgivning, der har påført mange af dem direkte tab. Det er en uheldig udvikling, der yderligere vil begrænse nyinvesteringer og dermed begrænse afhjælpningen af arbejdsløsheden.

For at afbøde nogle af de uheldige virkninger har vi sammen med andre partier stillet nogle ændringsforslag, ændringsforslag nr. 4 til lovforslag nr. L 56, der giver mulighed for at indregne stigninger i arbejdsgiverbidrag, der er pålagt ved lov eller overenskomst, ændringsforslag nr. 5, der giver mulighed for at indregne øgede afskrivninger i forbindelse med nyinvesteringer samt stigninger i finansieringsomkostninger. Dette forslag er efter vor opfattelse nødvendigt, hvis vi fortsat ønsker at investere til afhjælpning af arbejdsløsheden. Ændringsforslag nr. 6 er en præcisering af ordet »markedsforholdene«. En række brancher, herunder også landbruget, er afhængige af prislovgivningen i nogle af de lande, vi eksporterer til, for selv om prisstoppet ikke gælder for eksportpriser, tillader prismyndighederne i visse lande ikke højere priser end på det danske marked. Derfor har vi foreslået tilføjet »herunder prislovgivningen i lande, danske virksomheder eksporterer til«.

Ændringsforslag nr. 8 undtager den almen vandforsyning. Det finder vi er absolut rimeligt under hensyn til alle de krav, der stilles til vandværkerne om leveringspligt og forureningsbekæmpelse, og under hensyn til de prisfastsættelsesproblemer, man i forvejen slås med.

Disse ændringsforslag vil, om end i behersket omfang, afbøde nogle få af de uheldige virkninger, så jeg skal anbefale at stemme for dem.

Vi kan støtte ministerens og udvalgets ændringsforslag til de tre lovforslag, men ellers vil jeg gerne føje til, at da lønstoppet efterhånden er så gennemhullet, som tilfældet er, er der overhovedet ingen helhed eller social balance i forslagene længere. Skal vi endelig forsøge at afbalancere eller afveje erhverv kontra lønmodtagere, er det mit indtryk, at den gældende lovgivning på avanceområdet allerede så rigeligt opvejer indgrebene i lønudviklingen.

Ellemann-Jensen (V):

[Ellemann-Jensen]

Venstre gik til valg med forslag om en samlet økonomisk politik, som bl. a. rummede et pris- og indkomststop, og det gjorde vi, uanset at der er lidt ubalance i det, fordi den indkomstbremse, der lægges på private erhvervsdrivende, ved at man laver et prisstop, i virkeligheden er ensbetydende med, at avancer, og dermed ofte indkomster, falder, hvilket er endnu skrapere end det, der kan være modstykket, nemlig f. eks. et lønstop.

Det, vi så dels med den midlertidige lovgivning, dels i endnu højere grad med første udkast til den såkaldte helhedsløsning fra regeringen, var noget, der i endnu højere grad havde denne ubalance i sig. Der var nemlig ikke tale om et lønstop. Der var tale om, at en ikke ubetydelig lønstigning fortsat skulle være tilladt, men til gengæld var der tale om en meget skrap prislovgivning, og under første behandling af det foreliggende lovforslag gjorde vi opmærksom på de problemer, det måtte skabe. Sådant som helhedsløsningen er kommet til at se ud efterhånden med de forskellige ændringsforslag, der er stillet til forskellige af lovene, tegner det nu til, at ubalancen er blevet endnu mere markeret. Der er jo slet ikke tale om den tilbageholdenhed i indkomstudviklingen, som er modstykket til et prisstopforslag af den karakter og det omfang, som foreligger her.

Venstre har foreslået en række ændringsforslag, som skal gøre prisstoppet mindre urimeligt over for de virksomheder, der omfattes af prisstoppet. Vi har f. eks. foreslået nogle ting, som skal gøre, at man med en sådan prislovgivning ikke vil hæmme nyinvesteringer. Det drejer sig om, at man f. eks. i priserne må indregne afskrivninger på nyinvesteringer, øgede renteudgifter og øgede arbejdsgiverudgifter. Men jeg skal gerne understrege her, at en absolut forudsætning for, at vi vil kunne medvirke til en prislovgivning af så stram en karakter, som der er tale om her, er, at der er et rimeligt modstykke i indkomstlovgivningen, og derfor må vi vente med at tage endelig stilling til de foreliggende tre lovforslag, til vi har set, hvad det egentlig er, regeringen ender med at lægge frem på lønområdet.

Askjær Jørgensen (FP):

De to foregående ordførere har udmærket forklaret de ændringsforslag, fremskridtspar-

tiet har stillet sammen med venstre og konservative, så det er ikke nødvendigt, at jeg gentager det. Men der er jo ændringsforslaget vedrørende vandværkerne. Jeg vil gerne prøve, om jeg ikke kan få ministeren til at forstå, hvorfor det ændringsforslag er stillet, og hvorfor vi har stillet spørgsmål til ministeren i denne anledning.

Det var således for et par års tid siden, at en socialdemokratisk miljøminister fremsatte et forslag til ny vandforsyningslov. Det behandlede vi meget omhyggeligt i folketingets udvalg for fysisk planlægning og fik en udformning, som faktisk det meste af folketinget stemte for; der var vel nok kun et enkelt parti, der ikke stemte for, og det var VS, så vidt jeg husker. Det er en lov, der pålægger vandværker at være underkastet offentlig kontrol, have vandindvindingsret, men også vandforsyningspligt. Der er en hel masse krav om, at der skal laves vandanalyser, der skal være vandmålere på, der skal være vandreservoirer af forskellige størrelser, der skal være forsyningsledninger og en lang række andre ting. Det er noget, der nu skal træde i kraft den 1. april 1980. Det koster nogle penge at finansiere dette, hr. minister. I disse vandværkers bestyrelser sidder også en masse gode socialdemokratiske borgere. De har altså sagt: ja men det er i orden, at folketinget har gennemført en ny vandforsyningslov, den skal vi rette os efter, men det koster nogle penge, og vi må derfor optage nogle lån og entrere med nogle firmaer om at udbygge vandværkerne. Det har man sat på skinner rundt omkring. Organisationen, der står bag disse vandværker, har bakket de enkelte vandværker meget op, og der er indgået kontrakter landet over.

Man har altså sat alt dette på skinner for at imødekomme, hvad folketinget har pålagt dem at gøre. Det forhindres man nu i at industriministerens stoplov. Det er således, at man ikke kan gøre noget, som koster penge, når man ikke kan få lov til at opkræve pengene for det.

Så ville jeg gerne, om industriministeren kunne fortælle noget om, hvilken lov det bliver dyrest at overtræde, for hvis lovene her vedtages, vil man blive nødt til at overtræde én af dem. Kan ministeren fortælle noget om, hvilken lov det vil give størst straf at overtræde? Det var rart at vide for de borgere, der har forsøgt at være lovlige.

[Askjær Jørgensen]

Så synes jeg også, vi skulle være nået der-til efter det sidste udvalgsarbejde, at ministe-ren skulle stille et ændringsforslag også til lovforslag nr. L 56, der giver loven en ny titel. Ellers synes jeg, man skulle komme her-op og fortælle, hvorfor man kalder denne lov en prisstoplov. Når der må indregnes stigen-de priser på råvarer, er der så stop på prisen, hr. minister? Må vi bede om at få defineret, hvad man forstår ved et prisstop? Jeg synes, det er vildledende. Når man har givet lovforslaget en forkert titel, er det så udelukkende, fordi man stadig væk forsøger at bluffe de lønmodtagere, som skal have påduttet, at når man vedtager dette, har man også grebet ind over for anden indtægt end lønindtægt? Er det derfor, man hæfter så misvisende en titel på dette lovforslag? Hvis ikke ministeren kan komme herop og forklare, hvordan det hæn-ger sammen, at man kalder dette et prisstop, når det ikke er et prisstop på en lang række områder, må jeg tage det som en yderligere bekræftelse på, at det er en gang bluff, vi har fået forelagt her.

Og når der ikke skal være prisstop på fø-devarer, hvorfor i alverdens riger og lande skal der så være det på vand? Det kan jeg ikke få ind i mit hoved, hr. minister, men jeg vil igen appellere til, at vi får en logisk og fornuftig forklaring på, hvordan det hænger sammen.

Nu kunne jeg godt forlænge debatten i aften – men jeg er klar over, at medlemmer-ne er trætte – med at fortælle ministeren, hvordan dette skader erhvervslivet, samtidig med at det ikke gavner nogen som helst. Det har ministeren hørt så ofte, og jeg tror, mini-steren er så træt i aften, at han ikke vil kun-ne tage imod det, men jeg forventer, at jeg får en logisk forklaring på, hvorfor der skal være prisstop på vand, når der ikke skal væ-re det på fødevarer i øvrigt, og at jeg får en forklaring på, hvordan det hænger sammen, hvornår det er prisstop, og hvornår det er avancestop.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

SF har ved førstebehandlingen af pris-stoploven udtrykt stor betænkelighed med hensyn til dens effektivitet, og den har vi under udvalgsarbejdet fået bekræftet. Udval-get har spurgt ministeren, om stigninger på noteringen i England kan indregnes i lands-noteringen i Danmark og dermed skubbe

prisstigninger over på forbrugerne. Ministe-ren har bekræftet dette. Denne lempelse af loven har været nødvendig, idet en fasthol-delse af priserne på det danske marked ville medføre en ekstraordinær stor eksport af f. eks. svinekød, hvilket ville medføre forsy-ningsvanskeligheder på hjemmemarkedet. Man kunne forestille sig, at man kunne lave eksportrestriktioner, der sikrede den inden-landske forsyning, man her støder vi som i så mange andre sammenhænge på vanskelig-heder på grund af vores medlemskab af EF.

Vi har også i udvalget fået svar på bl. a. spørgsmålet om auktionsvarer. Her svarer ministeren, at med det forliggende forslag tillades priserne forhøjet ved videresalg med beløb til dækning af stigninger i indkøbspri-sen, sådan som den f. eks. fremkommer ved auktionssalg, herunder det såkaldte salg un-der uret. Dette betyder, at grønsager, kartof-ler, frugt, fisk og andre dagligvarer ikke er omfattet af loven.

Ligeledes kan prisstigninger på importva-rer indregnes i prisen, dels halvfabrikata, dels råstoffer, og hver gang olien stiger, sti-ger så at sige alle andre varer, idet der med-går olie til fremstilling af dem. Samtidig sti-ger transportomkostningerne for såvel gods-som personbefordring.

Vores hovedanke mod loven er, at de va-rer, som ganske almindelige mennesker for-bruger hver dag, nemlig mad, kun i meget begrænset omfang er omfattet af loven. Når så hertil kommer, at erhvervslivet i vores samfund har utrolige muligheder for trans-aktioner, kan man måske undre sig over, hvad vi overhovedet skal have en prisstoplov for, og ikke mindst, hvorfor SF agter at støt-te loven. Vi vil bl. a. støtte loven, fordi man vil styrke monopoltilsynet, hvilket vi tager som et tegn på, at man vil forsøge at få det, der er tilbage af loven, til at fungere. Vi støt-ter således den gode vilje, men vi må gøre opmærksom på, at en prisstoplov over en længere periode nødvendigvis må have ind-bygget mange undtagelser, hvilket gør, at et sådant forehavende er yderst tvivlsomt. Vi mener dog, at en prisstoplov med mange mangler er bedre end ingen prisstoplov.

Janne Normann (RV):

[Janne Normann]

Jeg har ikke mange bemærkninger til de tre lovforslag. Vi er tilfredse med de ændringsforslag, som vi selv har tiltrådt.

Vi synes, det er rimeligt med hensyn til prisstoploven, at der bliver en bedre ankemulighed end oprindeligt planlagt, en mulighed for at anke monopoltilsynets afgørelser. Og med hensyn til lovforslag nr. L 57 om pris- og avancestop har jeg ikke nogen bemærkninger ud over, at vi kan tiltræde det redaktionelle ændringsforslag. Jeg vil også tillade mig at betragte ændringsforslaget til lovforslag nr. L 58 som rent redaktionelt. Man kunne få megen diskussion ud af, om det er principielt eller redaktionelt, men jeg foretrækker at betragte det som redaktionelt, og vi kan tiltræde lovforslagene med de ændringsforslag, som er tiltrådt af et flertal.

Birgith Mogensen (CD):

I overensstemmelse med de synspunkter, jeg på centrum-demokraternes vegne fremførte ved førstebehandlingen, kan jeg oplyse, at CD fortsat kan give principiel tilslutning til regeringens forslag til lov om stop for priser m. v., lov om ændring af priser og avancer og lov om begrænsning af udbytter, tantieme og vederlag m. v.

I overensstemmelse med dette kan jeg oplyse, at CD vil stemme for de ændringsforslag, der er stillet af industriministeren eller tiltrådt af denne til forslaget til lov om stop for priser m. v.

Tilsvarende kan jeg oplyse, at CD tiltræder de af industriministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag vedrørende forslaget til lov om priser og avancer.

Endelig kan jeg give tilslutning til det af udvalget stillede ændringsforslag vedrørende lovforslaget om begrænsning af udbytter, tantieme, vederlag m. v.

Alfred Hansen (DR):

Når man nu efter udvalgsarbejdet har hørt de forskellige partiers tilkendegivelser vedrørende ændringsforslagene, får man en meget klar fornemmelse af den mangel på konsekvent opfattelse af tingene, som disse partier dels til højre, dels til venstre i salen giver udtryk for. Det er jo stort set en kendsgerning, at venstre, konservative, CD osv. kræver et meget markant stop for udviklingen i lønninger. Ser vi så til venstre i salen med

SF og VS, så kræver de en meget konsekvent prisstoplov. Vi er af den opfattelse i retsforbundet, at vi hverken skal have en prisstoplov eller et stop for lønningerne. Vi mener faktisk ikke, det er en statsopgave, vi mener ikke, det er folketingets bord.

Men når nu et flertal i folketinget har ønsket disse indgreb, må vi jo gå ind i debatten om dem, og jeg skal da straks sige, at vi er meget positivt indstillede over for de ændringsforslag, der er stillet. Vi kan faktisk stemme for dem alle. Til gengæld er vi lige så negative over for lovforslaget som sådant, men det vil jo vise sig på fredag eller deromkring.

Jeg vil gerne generelt sige om hele dette forslag, at der er lagt op til administrative byrder for erhvervslivet. Vi har ingen beviser for overhovedet, at en sådan prisstoplov – hvor restriktiv den end måtte være – kan administreres. Administrative byrder hæmmer erhvervslivets udfoldelsesmuligheder og kan ikke give noget mærkbart fald i priserne. Der er mængder af undtagelser, og vi har det grundsynspunkt med hensyn til ændringsforslag, at hvert eneste ændringsforslag, som gør loven lidt mindre restriktiv, kan vi stemme for.

Samme anskuelse har vi vedrørende lønstoppet, at jo mere vi kan udhule lønstoploven, jo bedre.

Jeg vil gerne specielt anbefale ændringsforslag nr. 2 til prisstoploven, som tager udgangspunkt i det forhold, at det er de små virksomheder – hvad jeg også har fået bekræftet i udvalget af ministeren – der er særlig ramt rent administrativt, og at det er de små virksomheder, som får de største administrative byrder. Jeg har også fået delvis ret af ministeren i min påstand om, at de små virksomheder aldrig kan være prisførende, i hvert fald kun dér, hvor der kan være tale om geografiske forhold, der særligt gør sig gældende i form af en slags monopol, men i det store og hele kan de små virksomheder som følge af den knivskarpe konkurrence, der hersker inden for handel, håndværk og industri, aldrig være prisførende.

Jeg skal blot lige konkludere til slut, at retsforbundet kan stemme for samtlige ændringsforslag, der er stillet til disse tre lovforslag.

Wilhelm (VS):

[Wilhelm]

Det er jo stort set ændringer i de samme tre love, vi har set, hver eneste gang man har grebet ind over for lønningerne. Vi anser det stadig væk for kosmetik. Jeg havde ikke tænkt mig at gøre ret meget mere ud af dem, selv om det kunne være fristende, men når det ikke er lykkedes os de foregående 5 gange at få hr. Alfred Hansen til at forstå, hvorfor vi ikke er tilhængere af dette system med priser og avancer og udbyttedeling, der kun er skubben i fremtiden – det var en fuldstændig fortegnelse af VS' holdning, hr. Alfred Hansen var fremme med her – så tror jeg faktisk heller ikke, det lader sig gøre 6. gang, så jeg skal afstå.

Vi vil ikke stemme for nogen af lovforslagene, vi undlader at stemme til dem, for vi anser dem som sagt for kosmetik.

Vi vil stemme for SFs ændringsforslag nr. 1 til lovforslag nr. L 56, men heller ikke for andre af ændringsforslagene.

Til sidst kan jeg ikke tilbageholde en vis forundring over, at de borgerlige kommer farende her og siger, at nu er der ikke noget tilbage af lønindgrebet. 5½ dyrtidsportion tyvstjålet fra folk i de næste 14 måneder, og så er der ikke noget tilbage af lønindgrebet! 5½ dyrtidsportion, alle stigninger tilbage til juli 1979! Skulle der være noget, der bare lignede en parallelitet med dette prisstop, skulle det være prisstop pr. juli 1979 og uden tilladelse til at indregne nogen af de stigninger, der kommer til os udefra, og som man nu har pillet ud af dyrtidsreguleringen, når det drejer sig om lønningerne. Og så kommer man og siger: der er ikke noget tilbage af et lønstop! Der har aldrig været balance i disse ting, det er der heller ikke med disse kosmetiklove, og vi skal som sagt undlade at blande os i dem, undlade at stemme til disse tre lovforslag. Forbløffelsen over de borgerlige kan nu alligevel, når det kommer til stykket, være på et lille sted, for dette bekræfter jo kun, at hver eneste gang socialdemokratiet smider disse lunser ud til dem, bliver de simpelt hen mere glubske. At komme efter dette, der stadig væk er det skrappeste indgreb over for dyrtidsreguleringen, både med de portioner, man tager, og med den ødelæggelse man laver af ordningen fremover, og sige, at nu er der ikke noget tilbage af lønpolitikken! Det burde være en lærestreg for socialdemokratiet, men der er ikke meget, der tyder på, at de vil tage ved lære.

Bertel Haarder (V):

Ministerens kollega, finansministeren, har for nylig mødt nogle af venstres spareforslag, forslag til begrænsninger i gratisprincippet, med det argument, at de ikke kunne gennemføres på grund af den gældende prisstoplovgivning. Nu har vi i dag i politisk-økonomisk udvalg fået et brev fra Kommunernes Landsforening, som skriver:

»På grund af de senere års prisstoplovgivning har kommunerne ikke kunnet reducere eller afskaffe ulovbestemte kommunale tilskud til priser og takster som led i besparelser på de kommunale budgetter.

Hertil kommer, at kommunerne under prisstoplovgivningen har haft utilsigtede og tiltagende underskud på de enkelte takstområder blandt andet som følge af, at der ved budgetlægningen ikke har kunnet indregnes forventede, men alene konstaterede udgiftstigninger. Disse underskud har ikke senere kunnet indhentes, men har måttet dækkes gennem kommunale tilskud finansieret over den kommunale skatteudskrivning. Dette forhold hindrer gennemførelse af yderligere besparelser på de kommunale budgetter.«

Jeg vil gøre opmærksom på, at finansministeren har udtalt, at han regner med, at spareforslagene fra kommuner og amter vil kunne skaffe 1½ mia kr. i besparelser på årsbasis hos kommunerne. Vi er enige med finansministeren i dette, men det kan kun lade sig gøre, hvis man undtager den form for pristigninger fra den prislovgivning, som gennemføres her. Man er nødt til at undtage den form for pristigninger, der skyldes, at man fra politisk hold siger: nu skal der betales lidt mere, nu skal et gebyr reguleres, nu skal skatteyderne betale lidt mindre og forbrugerne lidt mere. Hvis ikke vi får denne undtagelse, kommer det til at slæbe efter os i enhver debat i finansudvalget og her i salen om finansloven. Jeg er glad for, at ministeren allerede har nikket, han har forståelse for problemet. Lad os nu blive sikre på, at vi får en løsning her, ellers fralægger vi os i hvert fald fra venstres side ethvert ansvar for, at det ikke blev gjort.

Formanden:

Jo længere vi kommer hen på aftenen, jo mere vil jeg advare mod, at man lægger noget ind i en nikken. (Munterhed).

Industriministeren (Erling Jensen):

Det kan man godt i min – den beror ikke på nogen form for søvnighed. Jeg vågner altid op, når hr. Askjær Jørgensen taler om prislovgivning og erhvervslov.

Allerførst vil jeg gerne have lov til generelt at takke for en overordentlig positiv modtagelse af disse tre lovforslag. Der tegner sig et bredt flertal for dem, og det er jeg glad for, men der tegner sig jo også en ganske kraftig forståelse for deres indhold isoleret set. Den debat, som de partier, som enten ikke ønsker at stemme for denne lovgivning, eller som endnu ikke har taget stilling til den, rejser, er en debat om, hvorvidt der er balance. Det mener disse partier ikke. Det mener jeg. Det har været hovedtemaet i disse dages drøftelse af det samlede lovkompleks, og det skal jeg ikke på ny komme ind på. Jeg, mit parti og regeringen mener, at der er en sådan balance, men i øvrigt er jeg da taknemlig for, at lovenes udformning har givet anledning til så overordentlig få ændringsforslag selv fra dem, som ikke er tilfredse hverken med balancen eller med lovforslagenes endelige udformning.

Der er fortsat de samme delte meninger som under første behandling, spændende fra hr. Askjær Jørgensens bluffbetragtning over hr. Wilhjelm's kosmetikbetragtning til konservatives og venstres markering af, at de finder lovforslagene alt for stramme.

Jeg skal til hr. Askjær Jørgensen sige, at når jeg ikke har kunnet tilslutte mig et ændringsforslag om at undtage vandværker – og jeg skal til hr. Bertel Haarder sige, at når jeg i øvrigt ikke kan tilslutte mig forslag om at undtage forskellige former for offentlige takster – beror det på, at det har været et grundlæggende princip ikke bare i dette lovforslag, men i alle de senere års prislove, at privat og offentlig virksomhed ligestilles. Dette har som konsekvens for såvel private virksomheder som offentlige institutioner, at der alene har kunnet foretages forhøjelser af priser og takster som følge af konstaterede indregningsberettigede omkostningsstigninger. På den anden side forhindrer reglerne ikke, at offentlige myndigheder, når de konstaterer disse indregningsberettigede omkostningsstigninger, forhøjer deres takster i årets løb i konsekvens heraf. Det forekommer mig ikke at være stemmende med almindelige

rimelighedsbetragtninger, at offentlige virksomheder ikke skulle være omfattet af lovens bestemmelser på nøjagtig lige fod med private virksomheder i en situation som den, vi befinder os i i øjeblikket, hvor det er fundet nødvendigt at sikre, at udviklingen i omkostninger og priser holdes inden for så snævre rammer som muligt. Jeg skal da i øvrigt herom henvise til mine bemærkninger til lovforslagets § 6 og specielt til hr. Bertel Haarder sige, at både finansministeren og indenrigsministeren ligesom den øvrige regering er bekendt med disse synspunkter.

Så skal jeg til hr. Alfred Hansen blot for en ordens skyld sige, at jeg ikke ubetinget kan give ham grønt lys for at tage det til indtægt fra udvalgs møder, som han gerne ville have ført til protokols ved denne lejlighed.

Jeg skal i øvrigt nøjes med at takke for en overordentlig positiv behandling af disse tre lovforslag.

Bertel Haarder (V):

Jeg må give formanden ret i hans advarsel, man kunne ikke slutte tilstrækkeligt af ministerens nikken. Jeg vil bare her præcisere, at det ikke er venstres skyld, hvis den prislovgivning, der gennemføres, forhindrer, at kommunerne lader være med at give ekstra tilskud til det ene og det andet, f.eks. til nedsettelse af daginstitutionstaksterne. Ansvar er hermed klart placeret. Vi beklager det, for det betyder jo, at den ene minister forhindrer den anden, nemlig finansministeren, i at få opfyldt sit ønske om, at kommunerne skal spare de 1½ mia kr. på årsbasis. Det beklager jeg.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er nødt til at rette lidt på ministerens vildfarelse. Ministeren var forbavset over, at der var så få ændringsforslag. Det skyldes, at vi havde håbet, at hvis der ikke var så mange ændringsforslag, ville ministeren måske være i stand til at se, hvad det drejede sig om. Hvis der var mange, kunne man måske tro, at det var for at irritere ministeren. Det var virkelig for at være imødekommende.

Det er således, når man påberåber sig, at der skal være ligestilling mellem offentlige og private, at med hensyn til offentlige takster vil kommunerne og amterne, især kommunerne, vælte det over på skatterne f.eks. for

[Askjær Jørgensen]

folkepensionister. Det er måske derfor, man vil have noget mere indkomstskat, det ved jeg ikke. Så dette med, at man påberåber sig, at det skal gælde for de offentlige takster, for at der skal være ligestilling mellem private og offentlige, gælder ikke, hr. minister. Det ligger således, at kommunerne kan vælte det over på skatterne. Kan private det, hr. minister? Hvis min private erhvervsvirksomhed giver underskud, kan jeg så få det væltet over på indkomstskatterne hjemme i min kommune? Så vil jeg gerne have en bemyndigelse til det.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg tror, jeg skal gøre det ganske kort. Jeg skal complimentere hr. Askjær Jørgensen for den overordentlig taktiske begavelse, der har givet sig udslag i de meget få ændringsforslag. Jeg har ikke været forvænt i så henseende, og jeg finder anledning til at takke.

Så skal jeg sige både til hr. Bertel Haarder og til hr. Askjær Jørgensen, at det er min vurdering, at det ville være overordentlig uheldigt, om det offentlige, der er repræsenteret her, og som giver disse love, ville sige: vi føler os overbevist om, at det private erhvervsliv må overholde dette, men vi kan desværre ikke selv overholde det samme. Det ville jeg finde uheldigt, og det har jeg ikke ønsket at lægge navn til. Det har nu heller ikke tidligere lovgivere gjort på dette område.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Der er den forskel, at erhvervslivet ikke har haft mulighed for at sætte priserne ned ved at hente pengene i skatteydernes lommer. Det har kommunerne, og det må kommunerne til i højere grad at lade være med. Det har finansministeren selv sagt at han vil bede dem om, og det vil industriministeren nu forhindre ham i. Det beklager jeg.

(Kort bemærkning):

Askjær Jørgensen (FP):

Nu hedder det jo ikke handelsminister længere, men industriminister, og så skal jeg prøve at spørge: Er det således, at industriministeren, der også skal fungere som handelsminister eller i hvert fald varetage det

samme område, er klar over, at offentlige værker og andre selskabsværker er såkaldte nonprof-virksomheder? Når man kalder dem nonprof, er det, fordi de ingen profit har, som man kan begrænse. Ved ministeren, at derved adskiller disse sig fra private virksomheder? Aner ministeren noget om det? Hvis han gør det, er der hverken hoved eller hale i det svar, man får her.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg skal svare ultrakort: Jeg kender godt forskellen, hr. Askjær Jørgensen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om stop for priser m.v. (Lovforslag nr. L 56).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 21 stemte for, 152 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 25 stemte for, 148 imod.

§§1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 80 stemte for, 95 imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 74 stemte for, 101 imod.

§ 3 med den foretagne ændring og §§ 4-7
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 74 stemte for, 101 imod.

§ 8, ændringsforslag nr. 7 og § 9, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 80 stemte for, 95 imod.

§§ 10-15
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov nr. 59 af 15. februar 1974 om priser og avancer som ændret ved lov nr. 87 af 14. marts 1979. (Lovforslag nr. L 57).

Ændringsforslag nr. 2, § 1, således ændret, §§ 2 og 3 og ændringsforslag nr. 1 angående titlen
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om begrænsning af udbytter, tantieme og vederlag m.v. (Lovforslag nr. L 58).

§§ 1-3, ændringsforslaget, § 4, således ændret, og §§ 5-11
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-

handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal.

(Lovforslag nr. L 68. Fremsat 4/12 79. Første behandling 6/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Enggaard (V):

En række ting er blevet klargjort vedrørende dette forslag og dets konsekvenser under udvalgsarbejdet. Herunder har venstre gjort sig anstrengelser for at søge belyst, hvordan det ville virke, hvis man lagde en dødvægt ind i pristallet af samme omfang som de energipoints, der tages ud efter forslaget.

Vi mener, det herunder er blevet bekræftet, at man på den måde ville have fået et teknisk bedre pristal ud af det. Det ville have været mindre følsomt over for fremtidige udsving i priserne ...

Formanden:

Der er for meget uro i salen.

Enggaard (V):

... af mere eller mindre tilfældig art. Derfor beklager vi fra venstres side, at denne tankegang ikke har kunnet finde støtte hos regeringen eller hos andre partier end det konservative folkeparti.

Fra venstres side vil vi ikke kunne støtte de ændringsforslag, som er stillet fra frem-